

MUNI

Hodnocení nabídek

Obsah

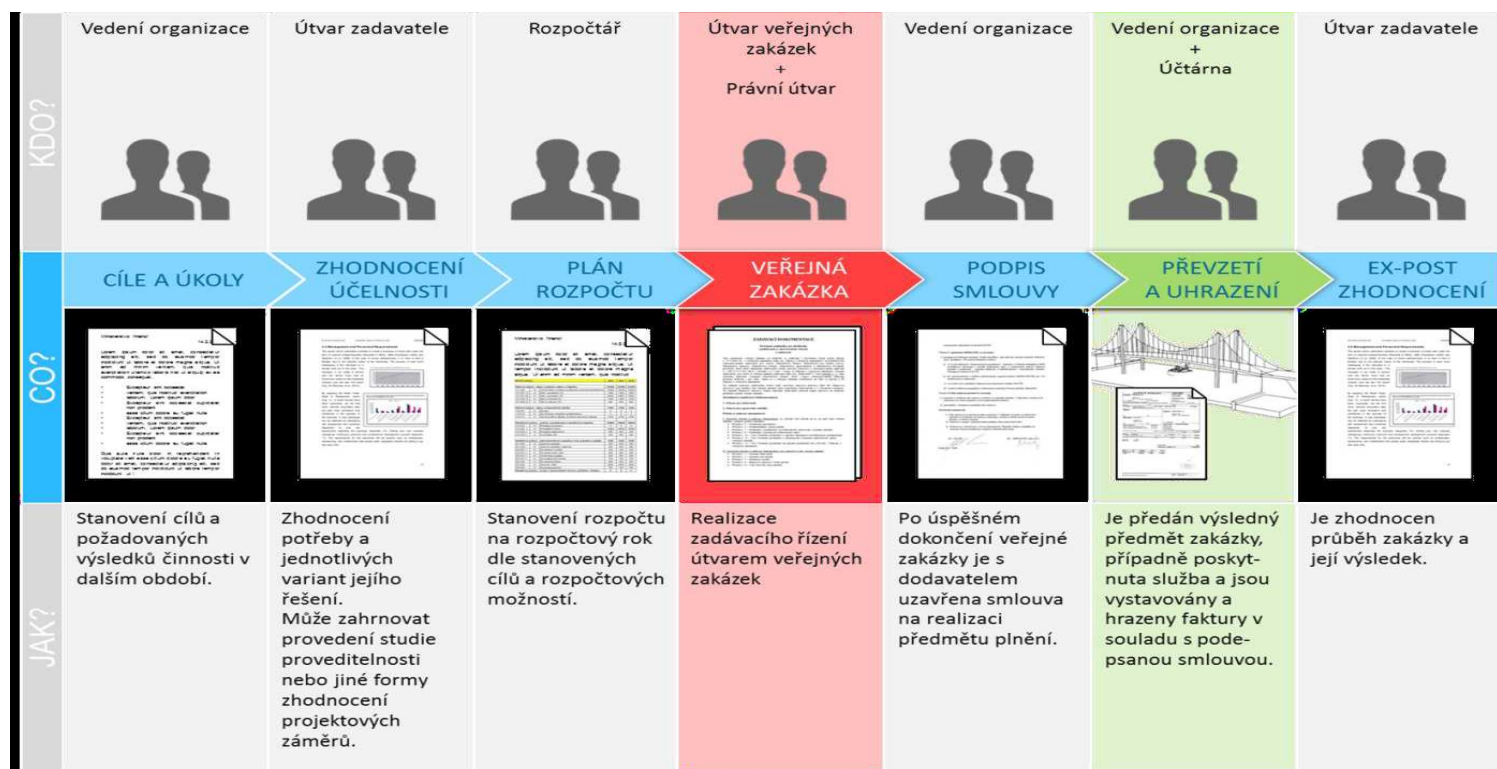
- Kritéria hodnocení nabídek a principy 3E
- Nejnižší nabídková cena vs. ekonomická výhodnost
- Objektivní vs. subjektivní hodnotící kritéria
- Náklady životního cyklu
- Ekologické a sociální aspekty zadávání VZ
- Příklady
- Právní předpisy a zdroje informací

Trh veřejných zakázek v ČR

- Výroční zpráva o stavu VZ v ČR za rok 2021:
 - 827 mld. Kč
 - 13,5 % podíl na HDP
- Jak zajistit hospodárné, účelné a efektivní (principy 3E) vynakládání prostředků?

Veřejný nákup vs veřejná zakázka

Kritéria hodnocení nabídek a principy 3E

- Hodnotící kritéria je vždy nutno volit s ohledem na cíle a předmět VZ
- Stanovení vhodných hodnotících kritérií je stěžejní pro dosažení co nejlepší hodnoty za peníze (Value for Money)
- Principy 3E – (Economy, Effectiveness, Efficiency)
- ZZVZ upravuje procesní stránku vynakládání veřejných prostředků
- Principy 3E definuje ZOFK

ZZVZ vs ZoFK

- Procesní úprava – z. č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ)
- 3E – z. č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě (ZoFK)

Principy 3E a veřejné zakázky

| 42

Kritéria hodnocení nabídek a principy 3E

- **Principy 3E - § 2 ZFK**
- **Hospodárnost** – použití veřejných prostředků k zajištění stanovených úkolů s co nejnižším vynaložením těchto prostředků, a to při dodržení odpovídající kvality plněných úkolů
- **Efektivnost** – použití veřejných prostředků, kterým se dosáhne nejvýše možného rozsahu, kvality a přínosu plněných úkolů ve srovnání s objemem prostředků vynaložených na jejich plnění
- **Účelnost** – použití veřejných prostředků, které zajistí optimální míru dosažení cílů při plnění stanovených úkolů

Kritéria hodnocení nabídek a principy 3E

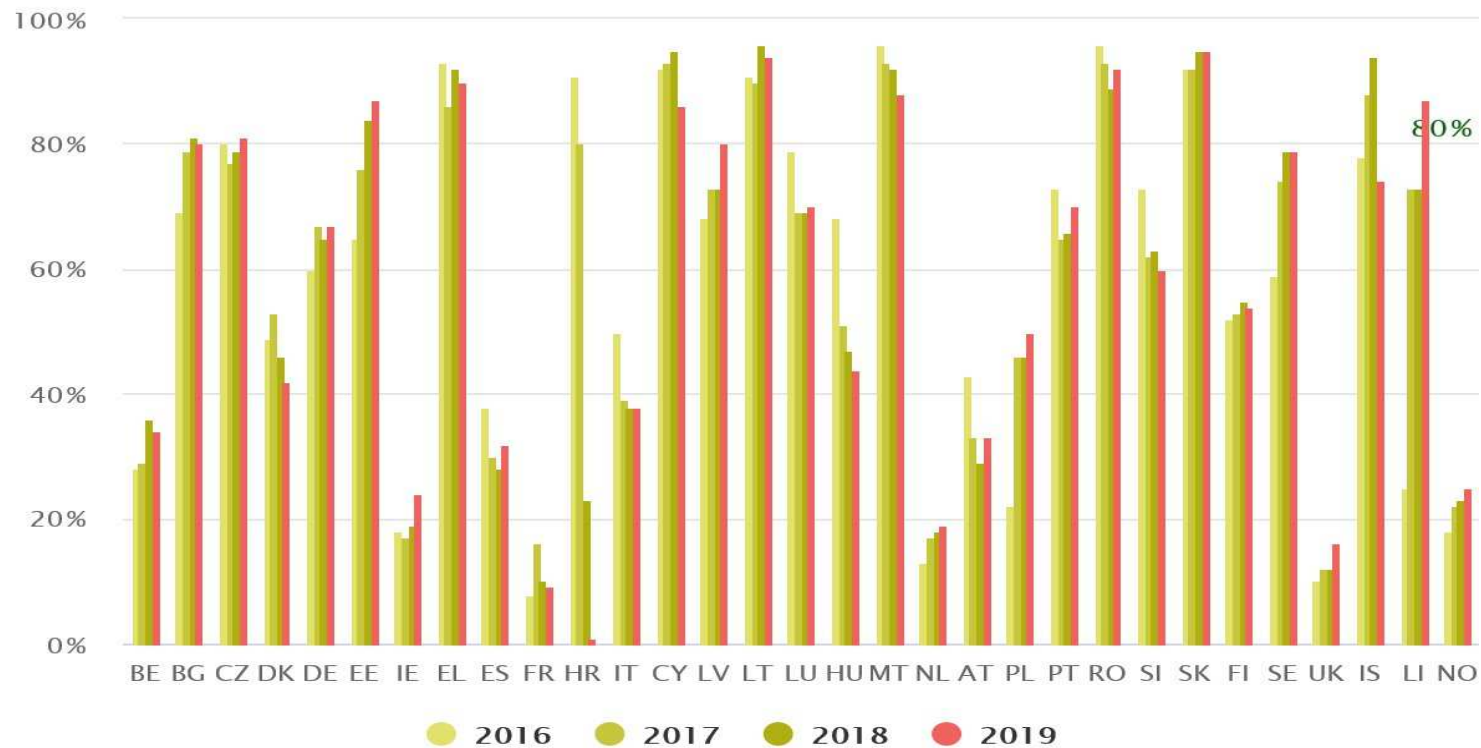
– Důvodová zpráva k ZZVZ:

- Správné nastavení hodnotících kritérií v praxi způsobuje problémy i zkušeným zadavatelům
- Ve velkém rozsahu se používá hodnocení podle kritéria nejnižší ceny
- Současné znění zákona tuto možnost nijak nepreferuje
- Negativní důsledky tam, kde je namísto kvality preferována cena, avšak nejedná se o plně zaměnitelné plnění (problematické je to zejména u intelektuálních služeb)
- Nekvalitní plnění ve svém důsledku vede k nevhodnému vynakládání veřejných prostředků
- Cílem musí být nejen cenově nejvýhodnější, ale především i kvalitativně odpovídající plnění VZ
- Zadavatel by měl získat odpovídající hodnotu za peníze

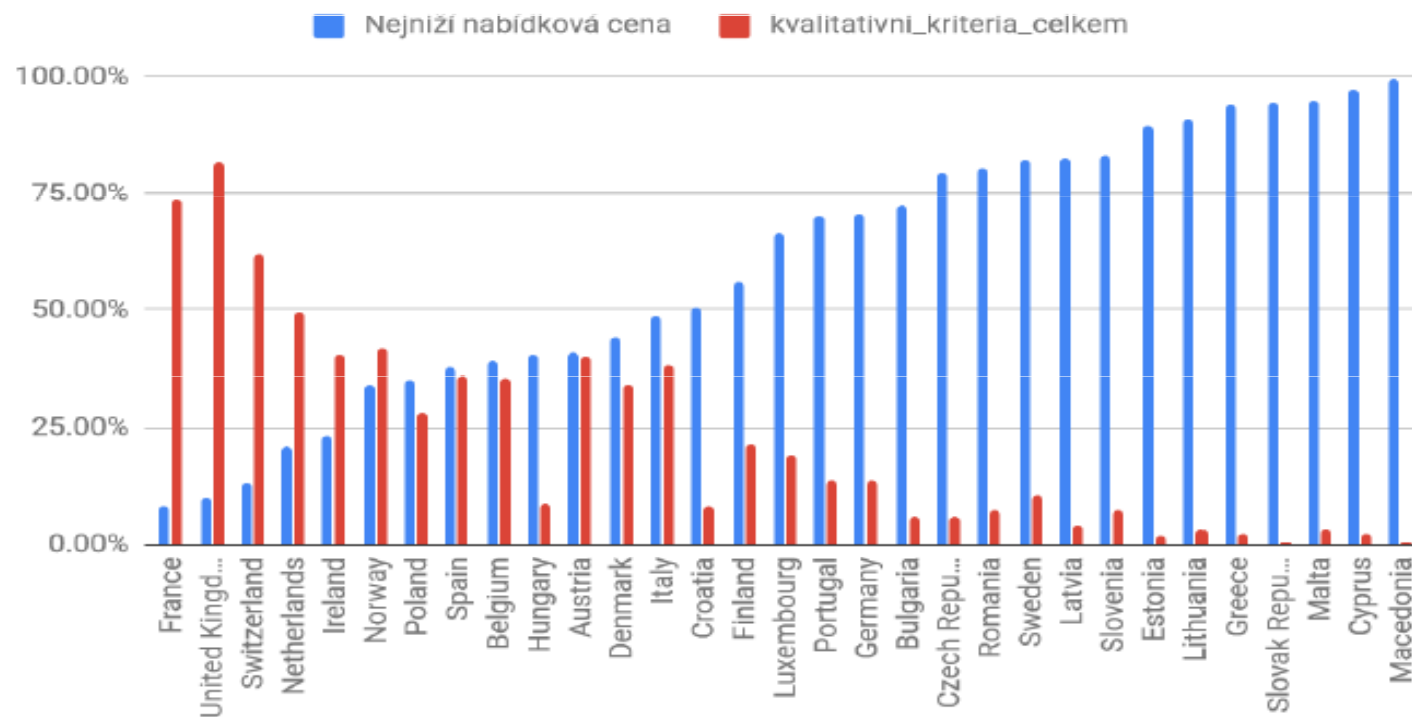
Nejnižší nabídková cena vs. ekonomická výhodnost

- **Výroční zpráva o stavu VZ v ČR za rok 2015:**
- V roce 2015 se zastavil nárůst podílu VZ zadaných na základě hodnotícího kritéria nejnižší nabídková cena, a to mírně nad 80 %; z hlediska objemu však rostoucí trend pokračoval a podíl překročil 81 %
- Tuto hodnotu lze jednoznačně považovat za příliš vysokou. **K nadměrnému hodnocení dle nejnižší nabídkové ceny dochází zejména v důsledku obav zadavatelů, že nebudou schopni nastavit parametry hodnotícího kritéria ekonomická výhodnost nabídky** (zejména dílčí kritéria, která nelze vyjádřit číselně) dostatečně objektivně a transparentně, aby bylo možné legálnost celého postupu hodnocení prokázat i v případě řízení u ÚOHS, kontroly či auditu (zejména u VZ spolufinancovaných ze zdrojů EU)
- V budoucnu lze očekávat změnu trendu a nárůst počtu VZ hodnocených na základě vícekritériálního hodnotícího kritéria

Nejnižší nabídková cena - EU

Nejnižší nabídková cena – kvalita v EU

Proč je nabídková cena dominantním HK

- Obavy zadavatelů z napadení VŘ
- Obavy z kontrol
- Obavy o čas
- Neznalost, nedostatek příkladů dobré praxe, metodik
- Nedostatek osvěty

Nejnižší nabídková cena vs ekonomická výhodnost

- **Hodnotící kritéria dle ZVZ - § 78 a násl.:**
 - ekonomická výhodnost nabídky, nebo
 - nejnižší nabídková cena
- Zadavatel zvolí základní hodnotící kritérium dle druhu a složitosti VZ
- Nejnižší nabídková cena nesmí být použita v soutěžním dialogu
- Ekonomická výhodnost - dílčí hodnotící kritéria musí vyjadřovat vztah užitné hodnoty a ceny
- Dílčí hodnotící kritéria se musí vztahovat k plnění VZ

Nejnižší nabídková cena vs ekonomická výhodnost

- **Ekonomická výhodnost nabídek dle ZZVZ - § 114 a násl.**
- Zadavatel v zadávací dokumentaci stanoví, že nabídky budou hodnoceny podle jejich ekonomické výhodnosti
- Ekonomickou výhodnost lze hodnotit dle:
 - nejvýhodnějšího poměru ceny a kvality,
 - nejvýhodnějšího poměru nákladů životního cyklu a kvality,
 - nejnižší nabídkové ceny, nebo
 - nejnižších nákladů životního cyklu
- Nejnižší nabídková cena se nesmí hodnotit:
 - v řízení se soutěžním dialogem nebo v řízení o inovačním partnerství,
 - vymezené VZ na služby (intelektuální, zdravotní, sociální)
- Zásadní, nebo pouze formulační změna oproti ZVZ?

Ekonomická výhodnost

- **Pravidla pro hodnocení nabídek - § 115 ZZVZ**
- Musí být stanovena v zadávací dokumentaci a musí zahrnovat:
 - kritéria hodnocení,
 - metodu vyhodnocení jednotlivých kritérií, a
 - váhu kritérií nebo jiný matematický vztah mezi nimi
- Kritéria lze výjimečně uvést v sestupném pořadí dle jejich významu – pokud zadavatel není objektivně schopen stanovit jejich váhu či matematický vztah
- Promítnutí základních zásad

Ekonomická výhodnost

- **Ekonomická výhodnost dle kvality - § 116 ZZVZ**
- Kritéria musí vyjadřovat:
 - kvalitativní,
 - environmentální, nebo
 - sociální hlediska spojená s předmětem VZ
- Kritéria musí umožňovat porovnatelnost nabídek a musí být ověřitelná
- Volba hodnotících kritérií ve fázi přípravy zadávacího řízení zásadně ovlivňuje jeho výsledek
- Nesprávná kritéria mohou vést k nevhodným veřejným výdajům

Ekonomická výhodnost

- **Demonstrativní výčet kritérií kvality - § 116 ZZVZ**
- Technická úroveň
- Estetické nebo funkční vlastnosti
- Uživatelská přístupnost
- Sociální, environmentální nebo inovační aspekty
- Organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění VZ, pokud má kvalita těchto osob významný dopad na úroveň plnění
- Úroveň servisních služeb včetně technické pomoci
- Podmínky a lhůta dodání či dokončení plnění

Ekonomická výhodnost

- Zakázaná kritéria - § 116 ZZVZ:
 - smluvní podmínky, jejichž účelem je utvrzení povinností dodavatele (výše smluvních pokut, bankovní záruky apod.),
 - platební podmínky (délka splatnosti faktur apod.)
- Byla dříve poměrně často používána, nemají vztah k předmětu plnění VZ
- Lze stanovit pevnou cenu a hodnotit pouze kvalitu (použitelné zřejmě zejména u služeb)

Technická úroveň plnění

- Disková úložiště
- Hodnocena co nejvyšší kapacita za odpovídající cenu
- Ekonomická výhodnost:
 - Celková kapacita disků 90%
 - Nabídková cena 10%
- https://zakazky.muni.cz/contract_display_4797.html

Technická úroveň plnění

Nabídková cena (v Kč bez DPH)	Počet bodů v kritériu „Nabídková cena“	celková kapacita disků HDD v TB	celková kapacita disků SSD v TB	Celková kapacita disků HDD a SSD v TB	Počet bodů v kritériu „Celková kapacita disků HDD a SSD“	Celkový počet bodů	Pořadí nabídky
2.214.849,-	0,02	1860	9,6	1869,6	52,18	52,19	1
2.195.000,-	0,18	1620	7,2	1627,2	37,63	37,81	2
2.170.000,-	0,39	1488	7,68	1495,68	29,74	30,13	3
2.156.500,-	0,50	1080	5,625	1085,625	5,14	5,63	4

„Objektivní“ vs „subjektivní kritéria“

- ZZVZ výslovně nezmiňuje preferenci objektivních kritérií
- Směrnice o ZVZ – Preambule:
 - (90) Veřejné zakázky by měly být zadávány na základě objektivních kritérií, která zajistí dodržení zásad transparentnosti, nediskriminace a rovného zacházení, a to s ohledem na zajištění objektivního srovnání relativní hodnoty nabídek s cílem určit v podmínkách skutečné hospodářské soutěže, která nabídka je ekonomicky nejvýhodnější.
 - (92) Volbou kritérií pro zadání veřejné zakázky by zadavatel neměl získat neomezenou volnost a tato kritéria by měla zajišťovat možnost účinné a spravedlivé hospodářské soutěže a být doprovázena podmínkami, jež umožňují účinně ověřit informace, které uchazeči předložili.
- Subjektivní kritéria nejsou zakázána
- Subjektivní kritéria mohou být vhodná zejména při hodnocení služeb (marketingové služby, architektonické služby apod.)

„Objektivní“ vs „subjektivní kritéria“

- **ÚOHS S0336/2016 ze dne 11. 7. 2016**
- Informační kampaň na podporu regionálních potravin (reklamní a marketingové služby)
- Úřad konstatuje, že klíčovou fází pro přidělení konkrétní VZ představuje hodnocení nabídek. Zákon zadavateli umožňuje volbu mezi nejnižší nabídkovou cenou, nebo ekonomickou výhodností nabídky.
- Kritérium nejnižší nabídkové ceny znamená pro zadavatele ztelně jednodušší způsob pro přidělení VZ
- Jestliže se zadavatel rozhodne použít kritérium v podobě ekonomické výhodnosti nabídky, vystavuje se nutně zvýšenému riziku možného porušení zákona
- Dané riziko tkví v tom, že oproti kritériu nejnižší nabídkové ceny, musí zadavatel u kritéria ekonomické výhodnosti nabídky, v souladu s ustanovením § 78 odst. 4 zákona, naformulovat určitá dílčí kritéria, jež se budou vztahovat k poptávanému předmětu plnění VZ

Objektivní vs. subjektivní kritéria

- ÚOHS S0336/2016 ze dne 11. 7. 2016
- I když je z hlediska dodržení základních zásad preferováno hodnocení na základě objektivních kritérií, zákon umožňuje stanovit i dílčí kritéria, která nelze vyjádřit číselnou hodnotou, tedy **tzv. subjektivní hodnotící kritéria**, jako jsou např. funkční vlastnosti, minimalizace vlivu plnění na životní prostředí, zajištění technického řešení apod. (k subjektivním kritériím viz např. rozsudek KS č. j. 62 Ca 77/2008-45 ze dne 4.11.2010 a rozsudek NSS č. j. 1 Afs 8/2011-112 ze dne 30.3.2011)
- V případě použití subjektivních kritérií jsou na zadavatele kladeny vyšší nároky na specifikaci takových kritérií v zadávací dokumentaci, tj. zadavatel musí v ZD blíže vymežit, co bude hodnoceno v rámci těchto dílčích kritérií, a to tak, aby každý uchazeč věděl, jaké údaje má ve své nabídce uvádět a v jakém případě bude jeho nabídka hodnocena lépe než ostatní nabídky
- Aby mohl být navazující proces hodnocení nabídek považován za transparentní, musí hodnocení podle dílčích kritérií reflektovat předem stanovené vymezení těchto kritérií. Hodnocení číselně nevyjádřených kritérií musí být dostatečně podrobně zdůvodněno a musí obsahovat údaje, proč je určitá nabídka hodnocena lépe než ostatní a na zadavatele jsou tudíž kladeny vyšší nároky při odůvodnění hodnocení. Hodnocení nabídek je klíčovým prvkem v procesu výběru nejvhodnější nabídky

Objektivní“ vs „subjektivní kritéria“

- **ÚOHS-S0308/2015 ze dne 9. 3. 2017**
- Dodávka interiéru za 47 mil. Kč
- Hodnotící kritéria:
 - 1. Výše celkové nabídkové ceny bez DPH 80 %
 - 2. Vlastnosti předložených vzorků 20 %
- Vlastnosti předložených vzorků:
 - a) Technická úroveň předložených vzorků 50 %
 - b) Estetická úroveň předložených vzorků 50 %
- Sporné kritérium - Estetická úroveň předložených vzorků
- Vymezil zadavatel dostatečně, co znamená „estetika tvarování“?
- Odlišné názory na prvním a druhém stupni
- Jak podrobně popsat preference?

„Objektivní“ vs „subjektivní kritéria“

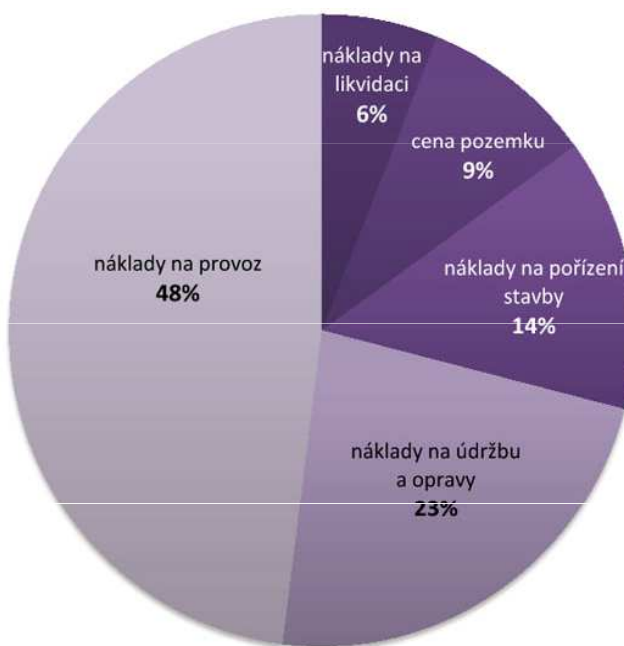
- „S ohledem na obsah ZD mám za to, že zadavatel svým postupem naplnil povinnosti stanovené mu zákonem a dále konkretizované např. v rozsudku NSS č. j. 2 Afs 86/2008-222 ze dne 25. 3. 2009
- Ze ZD lze dovodit jak konkrétně spolu budou nabídky ve zvoleném subkritériu soutěžit a současně mám za to, že jednotlivá dílčí kritéria byla specifikována dostatečně přesně a určitě tak, aby se uchazečům dostalo stejného materiálního obsahu informací o tom, co bude zadavatel hodnotit, jakým způsobem bude přidělovat jednotlivým nabídkám body a které konkrétní vlastnosti budou u jednotlivých nabídek hodnoceny lépe než u jiných nabídek.“
- Pokud by zadavatel přistoupil k ještě větší konkretizaci, mohlo by být jeho jednání posouzeno nikoliv jako netransparentnost ale jako diskriminace uchazečů. Takový důsledek by ovšem pro zadavatele znamenal, že ať už by při nastavení hodnocení postupoval jakkoliv, vždy by bylo možné jeho jednání označit jako porušení zákona, což však zcela jistě není žádoucí.“

Náklady životního cyklu

- **Směrnice o ZVZ - Preambule:**
- Pojem nákladů životního cyklu zahrnuje všechny náklady během životního cyklu stavebních prací, dodávek či služeb
- To znamená interní náklady, jako například náklady na výzkum, jenž má být proveden, na vývoj, výrobu, přepravu, použití, údržbu a likvidaci na konci doby životnosti, ale může to zahrnovat i náklady plynoucí z environmentálních externalit, jako je znečištění způsobené těžbou surovin použitých v daném výrobku nebo výrobkem samotným nebo jeho výrobou, mohou-li být vyjádřeny v penězích a monitorovány
- Metody využívané zadavateli pro posouzení nákladů plynoucích z environmentálních externalit by měly být předem stanoveny objektivním a nediskriminačním způsobem a být přístupné všem zúčastněným stranám

Náklady životního cyklu stavby

<http://www.tzbportal.sk/stavebnictvo/naklady-zivotniho-cyklu-betonovych-staveb.html>

Náklady životního cyklu

- **Náklady životního cyklu - § 117 ZZVZ**
- Musí zahrnovat nabídkovou cenu
- Mohou zahrnovat:
 - ostatní pořizovací náklady,
 - náklady související s užíváním předmětu VZ,
 - náklady na údržbu,
 - náklady spojené s koncem životnosti, nebo
 - náklady způsobené dopady na životní prostředí (externality) jako emise znečišťujících látek, apod.

Náklady životního cyklu

- Zadavatel musí uvést jaké údaje bude hodnotit a jakou metodu použije
- Metoda musí být objektivně ověřitelná, nediskriminační, přístupná všem dodavatelům a poskytování údajů dle této metody nesmí dodavatele nepřiměřeně zatěžovat
- Metody stanovení nákladů životního cyklu může stanovit vláda nařízením – pak je taková metoda povinná
- Příklad - nařízení vlády č. 173/2016 Sb., o stanovení závazných zadávacích podmínek pro veřejné zakázky na pořízení silničních vozidel

Ekologické a sociální aspekty zadávání VZ

- **Témata odpovědného veřejného zadávání**
- Podpora zaměstnanosti osob znevýhodněných na trhu práce
- Podpora důstojných pracovních podmínek
- Podpora účasti malých a středních podniků v zadávacích řízeních
- Ekologicky šetrná řešení
- Podpora vzdělávání, praxe a rekvalifikace
- Etické nakupování

Ekologické a sociální aspekty zadávání VZ

- Odpovědné veřejné zadávání – definice dle MPSV:
- Proces, při kterém organizace nakupuje produkty a služby způsobem, kdy získává maximální hodnotu za peníze z hlediska vytváření prospěchu pro společnost a ekonomiku a při minimálních škodách na životním prostředí.
- Lze zohlednit v zadávacích podmínkách dle ZZVZ:
 - Technické podmínky - § 89 a násl. ZZVZ, § 94 ZZVZ
 - Zvláštní podmínky plnění - § 37 odst. 1 písm. d) ZZVZ
 - Vyhrazené VZ - § 38 ZZVZ
 - Kvalifikace - § 79 odst. 2 písm. e) a h) ZZVZ
 - Hodnocení - § 116, 117 ZZVZ

Příklad - Hodnocení kvality realizačního týmu

- Výběr generálního projektanta stavby pro MU
- Podané nabídky budou hodnoceny podle základního hodnotícího kritéria ekonomické výhodnosti nabídky:

Dílčí hodnotící kritérium	Váha kritéria
Nabídková cena	70 %
Zkušenosti osob zapojených do realizace VZ	30 %
- Způsob hodnocení nabídek obecně
 - Pro hodnocení nabídek použije komise bodovací stupnici od 0 do 100 bodů.
 - Nejvýhodnější nabídkou je ta, která získá nejvyšší celkový počet bodů, tj. součet bodových ohodnocení získaných v dílčích hodnotících kritériích vynásobených vahou příslušného dílčího hodnotícího kritéria

Příklad - Hodnocení kvality realizačního týmu

- Způsob hodnocení nabídek dle kritéria **Nabídková cena**
- Bude hodnocena nabídková cena: Počet bodů = (nabídka s nejnižší cenou / hodnocená nabídka) x 100
- Způsob hodnocení nabídek dle kritéria **Zkušenosti osob zapojených do realizace**
- Zkušenosti hlavního projektanta
 - Komise přidělí uchazeči 12 bodů za druhou a každou další zkušenost člena jeho realizačního týmu označeného jako hlavní projektant s výkonem funkce hlavního projektanta, zástupce hlavního projektanta či jiné obsahově totožné funkce v posledních 10 letech při projektové činnosti ve vztahu ke stavbě, kde hodnota stavebních prací byla předpokládána ve výši alespoň 150.000.000,- Kč bez DPH
 - Uchazeč může dosáhnout max. 60 bodů (před vynásobením vahou dílčího hodnotícího kritéria)

Příklad - Hodnocení kvality realizačního týmu

– Zkušenosti zástupce hlavního projektanta

- Komise přidělí uchazeči 8 bodů za druhou a každou další zkušenost člena jeho realizačního týmu označeného jako zástupce hlavního projektanta s výkonem funkce hlavního projektanta, zástupce hlavního projektanta či jiné obsahově totožné funkce v posledních 10 letech při projektové činnosti ve vztahu ke stavbě, kde hodnota stavebních prací byla předpokládána ve výši alespoň 150.000.000,- Kč bez DPH.
- Uchazeč může dosáhnout max. 40 bodů (před vynásobením vahou dílčího hodnotícího kritéria).

– Požadavek zadavatele na prokázání zkušenosti příslušného člena realizačního týmu

„v posledních 10 letech“ je splněn tehdy, pokud činnost člena realizačního týmu zakládající příslušnou zkušenost byla ukončena řádně a včas v předcházejících 10 letech počítaných ode dne konce lhůty pro podání nabídek.

Příklad - Hodnocení kvality realizačního týmu

- Podáno 11 nabídek
- Nejnižší cena 6,2 mil. Kč / nejvyšší 13,45 mil. Kč
- Plný počet hodnocených zkušeností v 7 nabídkách
- 7 nabídek vyřazeno pro neprokázání kvalifikace
- Hodnoceny 4 nabídky
- Nejnižší hodnocená cena 6,2 mil. / nejvyšší 8,75 mil. Kč
- Kritérium Zkušenosti „realizačního týmu“ mělo vliv na výsledné pořadí nabídek

Příklad - Hodnocení kvality realizačního týmu

Pořadové č. nabídky	Nabídková cena v Kč bez DPH	Přidělené body	Přidělené body po zvážení
3	8.474.886,-	73,16	51,21
8	7.460.000,-	83,11	58,18
9	8.745.000,-	70,90	49,63
11	6.200.000,-	100,00	70,00

Pořadové č. nabídky	Zkušenosti hlavního projektanta	Přidělené body	Zkušenosti zástupce hlavního projektanta	Přidělené body	Přidělené body celkem	Přidělené body po zvážení
3	5	60	1	8	68	20,4
8	5	60	5	40	100	30
9	5	60	5	40	100	30
11	5	60	5	40	100	30

Pořadí	Celkový počet přidělených bodů po zvážení	Pořadové č. nabídky
1.	100,00	11
2.	88,18	8
3.	79,63	9
4.	71,61	3

Právní předpisy a zdroje informací

- Směrnice 2014/24/EU o zadávání veřejných zakázek a zrušení směrnice 2004/18/ES („Směrnice o ZVZ“)
- Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách („ZVZ“)
- Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek („ZZVZ“)
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole („ZFK“)
- Důvodová zpráva k ZZVZ
- Výroční zpráva o stavu VZ v ČR za rok 2015: <http://www.portal-vz.cz/cs/Spoluprace-a-vymena-informaci/Vyrocnizpravyasouhrnneudajeoveřejnýchzakázek/Vyrocnizpravyostavuverejnychzakazek>
- Odpovědné VZ. Manuál pro chytré a výhodné nakupování: <http://sovz.cz/zdroje/>

Právní předpisy a zdroje informací

- Portál o veřejných zakázkách a koncesích: <http://www.portal-vz.cz/cs/Uvodni-strana>
- Úřad pro ochranu hospodářské soutěže: <http://www.uohs.cz/cs/verejne-zakazky.html>
- Sociálně odpovědné veřejné zadávání: <http://sovz.cz/>
- Veřejné zakázky Masarykovy univerzity – elektronický nástroj: <https://zakazky.muni.cz/>

Děkuji za pozornost

Martin Hadaš
hadas@muni.cz
+420 725 829 347